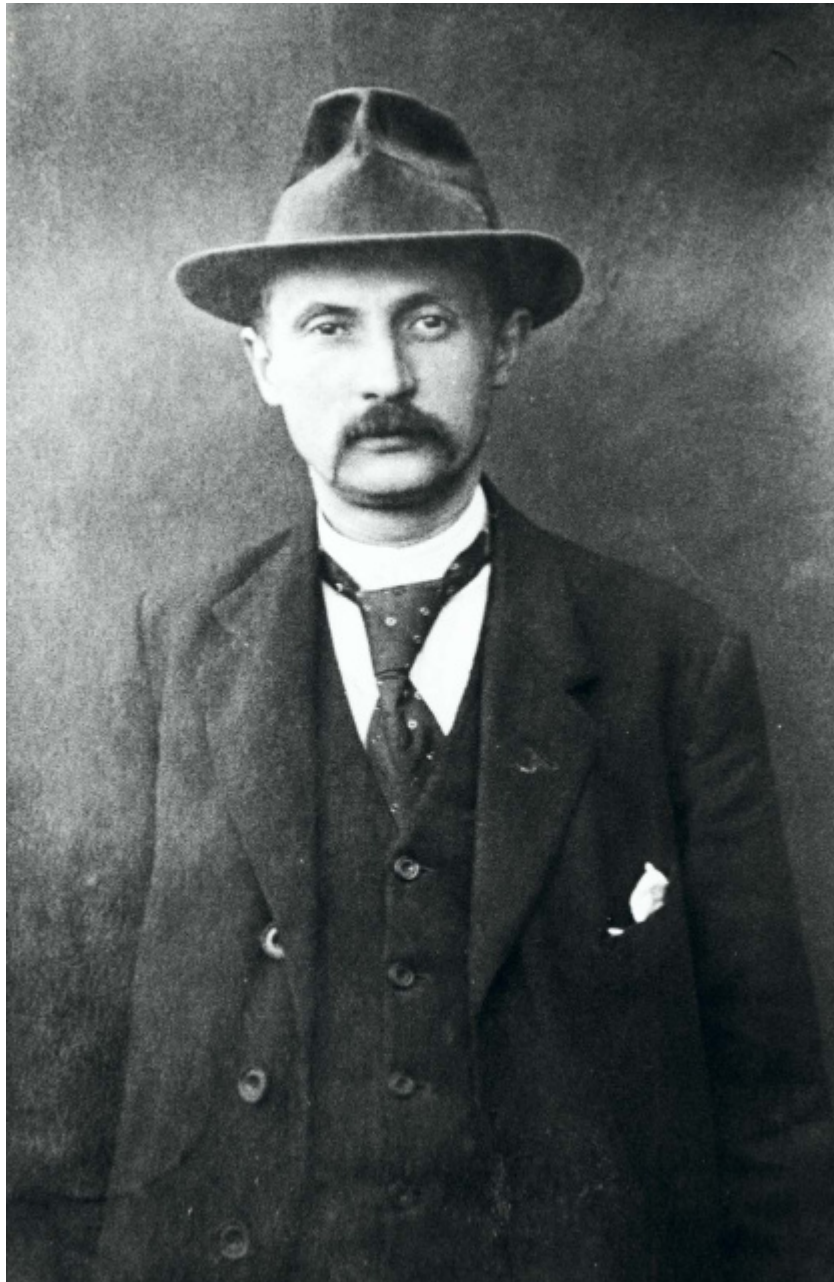

Sevens, Alfons

👤 Persoon

Antoon Vrints (2023, herwerking), Reginald De Schryver (1998)

Alfons Sevens (1877-1961) was een Vlaamsgezinde onderwijzer en auteur, die onder meer medestichter was van Jong Vlaanderen (1902). Tijdens de Eerste Wereldoorlog belandde hij in de gevangenis vanwege zijn openlijke verzet tegen de Duitse bezetter en het activisme.

Alternatieve naam

Fons Sevens

Geboorte

Lapscheure, 10 maart 1877

Overlijden

Gent, 3 december 1961

Verwantschap:

(is kind van) Sevens, Theodoor

 Leestijd: 4 minuten

Alfons Sevens behaalde het onderwijzersdiploma en werkte twee jaar als onderwijzer voor hij in dienst trad bij de levensverzekeringsmaatschappij Germania. Vanaf 1900 was hij ook actief als auteur van romans, toneelstukken en gedichten.

Radicale flamingant

Het literaire werk van Sevens, een bekende van August Borms, stond grotendeels in het teken van zijn streven om 'Vlaanderen groot te maken'. Voor Sevens behoorde Vlaamsgezindheid hand in hand te gaan met democratisch en sociaal engagement. Hij omschreef de Vlaamse beweging herhaaldelijk als een klassenstrijd, geen rassenstrijd. Zijn roman *Schoolmeester* uit 1907, die al in 1900 in de vorm van een toneelstuk was uitgebracht, vormde een emanatie van dat ideeëngoed. Hij pleitte erin voor verplicht onderwijs en hekeldde "adeldom en geldaristocratie": een dorpsonderwijzer droomt van de verheffing van het Vlaamse volk, maar wordt door plaatselijke pastoor en de kasteelheer vervolgd, waardoor hij wegwijnt in machteloosheid.

Vóór de Eerste Wereldoorlog manifesteerde Sevens zich in Gent als een overtuigde flamingant. In 1902 stichtte hij er samen met de ingenieur en latere hoogleraar aardrijkskunde aan de Gentse universiteit Amaat van Waasberghe (1874-1934) het katholiek en Vlaamsgezind literair maandblad Jong Vlaanderen (1900-1902). In 1910 richtte hij het flamingantische weekblad Witte Kaproen op, waaraan René de Clercq en Hector Plancquaert een tijdlang meewerkten. Sevens was ook een van de leiders van de Gentse afdeling van het neutrale Nationaal Vlaamsch Verbond en tegelijk bestreed hij de in 1898 opgerichte, franskiljonse

Association flamande pour la Vulgarisation de la Langue française, onder andere in zijn roman *De Bende* (1911). Met Sevens als algemeen secretaris verzamelde de tweede Vlaamse Hogeschoolcommissie bijna 130.000 handtekeningen voor de vernederlandsing van de Gentse universiteit. Pogingen om in de politiek via een lijst van flaminganten en christendemocraten een rol te spelen mislukten echter.

Verzet tegen het activisme

Bij de Duitse inval in 1914 riep Sevens de Vlaamsgezinden op om de verdediging van België op zich te nemen, wat hij op termijn voordelig achtte om een doorbraak in de taalwetgeving te realiseren. Hij wees principieel elke (flamingantische) samenwerking met de Duitse bezetter af. Bij het verschijnen van de radicaal-activistische krant De Vlaamsche Post in Gent in februari 1915 verspreidde Sevens een circulaire waarin hij het blad - terecht - als een Duits instrument kwalificeerde. Het leverde hem een publieke waarschuwing en enkele dagen gevangenschap op. Tevergeefs probeerde hij om August Borms ervan te weerhouden om mee te stappen met het activisme. Nadat hij andermaal publiekelijk had geprotesteerd tegen het activisme, werd Sevens opnieuw opgepakt en op 21 juli 1915 tot een gevangenisstraf van 110 dagen veroordeeld. Later werd hij gedeporteerd naar Duitsland, waar hij tot aan het eind van de Eerste Wereldoorlog geïnterneerd bleef.

Geïsoleerde positie

Terug in België startte Sevens zijn blad *Witte Kaproen* weer op. In januari 1919 trad hij toe tot het voorlopige bestuur van het Algemeen Vlaamsch Verbond, dat de ambitie had de strijd voor het zogeheten Vlaamse Minimumprogramma te coördineren. Hij hekelde de activisten, maar voerde ook campagne voor de bestraffing van economische, al dan niet franskiljonse, collaborateurs.

Als getuige op het proces tegen Borms in 1919 loofde hij diens vooroorlogse actie, maar weigerde hij zijn activisme te vergoelijken. Zijn weigering om solidariteit te betonen met de activisten leidde er toe dat Sevens in Vlaamsgezinde kringen geleidelijk gemarginaliseerd raakte. Dat gevoel van isolement binnen de Vlaamse beweging vormde de ondertoon van zijn brochure *Activisme, Frontisme en Vlaamsche Beweging* uit 1931, waarin hij te kennen gaf bij verkiezingen met een afzonderlijke lijst op te komen als de katholieke partij het al dan niet vermeende anti-Belgicisme in eigen rangen bleef dulden en een politiek akkoord zou sluiten met de Vlaams-nationalisten. Sevens stichtte een Vlaamsch-Belgisch Verbond, dat evenwel niet van de grond kwam, waarna hij overstapte naar de liberale partij.

Het verlies van zijn zoon, verzetsman Dirk Sevens, die tijdens de Tweede Wereldoorlog werd doodgemarteld in het kamp van Breendonk, leidde na 1944 tot een verdere verwijdering ten opzichte van de Vlaamse beweging. Naar aanleiding van de parlamentsverkiezingen van 1949 en 1950 gaf Sevens gelegenheidsnummers van *Witte Kaproen* uit. Hij riep daarin op om voor vaderlandslievende liberale kandidaten te stemmen en bekritiseerde zowel de Vlaams-nationalistische Vlaamse Concentratie als de Christelijke Volkspartij (CVP), die voormalige collaborateurs verkiesbare plaatsen aanbood.

Literatuur

- A. L. Faingnaert, *Verraad of zelfverdediging?*, 1933.
- D. Vanacker, Vlaams Verzet tegen de Vlaamsche Post, in: *Wetenschappelijke Tijdingen*, 1984, p. 142-166.
- Idem, Alfons Sevens, in: *Nationaal Biografisch Woordenboek*, dl. 11, 1985.
- Idem, *Het activistisch avontuur*, 1991.
- N. Verschoore, Oorlogsbrieven van Alfons Sevens 1915-1918, in: *Boek en Bibliotheek*, reeks 5, nr. 1 (maart 1998).
- L. Vandeweyer, Vlaamse ambtenaren en volksvertegenwoordigers: één strijd ! De studiec commissie voor de Vervlaamsing der Openbare Besturen in Vlaanderen, 1911-1914, in: *Wetenschappelijke Tijdingen*, 2001, p.67-95.
- Idem, De oprichtingsakte van de Vlaamse Wacht in het kamp van Alten-Grabow, in: *Wetenschappelijke Tijdingen*, 2006, p.214-246; L. Wils, *Frans van Cauwelaert. Politieke biografie*, 2017.